

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาศาภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผลการวิจัย
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศาภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา และเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จังหวัดหนองคาย มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,179 คน จาก 182 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 182 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,997 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 33 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 94 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 55 คน และครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 794 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 942 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 241 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน ได้ 446 คน แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 24 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 64 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 36 คน และครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 129 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 153 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 58 ข้อ และแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรีเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .93

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีการค้นพบดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า

1.1 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3

อันดับแรก คือ ด้านการจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น และด้านการจัดทำหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรในท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของชุมชน อาชีพในท้องถิ่น และทรัพยากรของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการจัดทำหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น มีการลำดับความสำคัญของจุดประสงค์การเรียนรู้ และความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแม่บท เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีจุดเน้นที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ อภิปราย สรุป ผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการใช้ วิทยากรในท้องถิ่น หรือภูมิปัญญา ชาวบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับสภาพ ชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และ นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมความเป็นเอกภาพของท้องถิ่น และให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 14 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน การจัดทำคู่มือครู และคณะผู้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการชี้แนะโดยตรง มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการอบรมให้ความรู้ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า

2.1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น การจัดทำหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการจัดทำระบบข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรในท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น การกำหนดความต้องการของชุมชน และอาชีพในท้องถิ่น การศึกษาของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการจัดทำหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น มีการลำดับความสำคัญของจุดประสงค์การเรียนรู้ และความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแม่บท เมื่อพิจารณา

ตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีจุดเน้นที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ อภิปราย สรุป ผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการใช้วิทยากรในท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับสภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอย่างแท้จริง นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนา ผู้เรียน ส่งเสริมความเป็นเอกภาพของท้องถิ่น มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2.6 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 14 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน การจัดทำคู่มือครู และคณะผู้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการชี้แนะโดยตรง มีการประชุมหลักสูตร โดยการอบรมให้ความรู้ เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกัน

3.1 โดยรวม ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า

4.1 ด้านการจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ควรให้ความสำคัญการจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพที่สำคัญในท้องถิ่น ควรจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ในท้องถิ่น และควรจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการที่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

4.2 ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น ได้แก่ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของท้องถิ่น ควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่นในเรื่องอาชีพในท้องถิ่น และควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่นในเรื่องประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น

4.3 ด้านการจัดทำหลักสูตร ได้แก่ ควรมีการกำหนดจุดประสงค์โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านจิตวิทยาและลักษณะของผู้เรียนในท้องถิ่น ควรมีการลำดับความสำคัญของจุดประสงค์การเรียนรู้ และควรจัดทำคำอธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้

4.4 ด้านการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ควรจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ควรจัดทำแผนการสอนสอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง ของนักเรียน และควรใช้วิทยากรในท้องถิ่น หรือภูมิปัญญา ชาวบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.5 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ได้แก่ ควรประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ควรประเมินผลการใช้หลักสูตร ท้องถิ่น และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ในเรื่องการนำทรัพยากรท้องถิ่น มาใช้ในการสอน และควรประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตร ท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า แม้หลักสูตรท้องถิ่นจะมีความสำคัญ

แต่จากการดำเนินงานหลักสูตรท้องถิ่น โดยรวมของโรงเรียน กลับพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากว่า โรงเรียนจะมีความมุ่งมั่นปฏิบัติและดำเนินการให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นจะต้องอาศัยปัจจัยในเชิงบวกหลายประการ ได้แก่ เจตคติ ประสพการณ์ การตัดสินใจ บุคลากรที่เหมาะสม และมีเวลาปฏิบัติงาน เวลาที่ใช้งบประมาณสนับสนุน สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ การติดตามและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา บุญยอ (2548 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอภูซอก จังหวัดอุบลราชธานี มีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้าน คือ การเตรียมความพร้อมในการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และเอกวิทย์ กนกพิชญ์กุล (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการปฏิบัติในด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการปรับปรุงแก้ไข ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีขนาดใหญ่ มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาที่มีความใกล้เคียงกัน ตลอดจนมีความพร้อมในเรื่องบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก จะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีขนาดเล็ก มีความขาดแคลนในด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน จึงส่งผลให้โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา บุญยอ (2548 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูซอก จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมแตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวม พบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า

ผู้บริหารได้ตระหนักในการนำหลักสูตรท้องถิ่นมาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดจนในระยะเริ่มต้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ได้มอบนโยบายและจัดการอบรมประชุมสัมมนาให้กับผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง แต่ในการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้สอนยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกวิทย์ กนกพิชญ์กุล (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน และพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีขนาดใหญ่ มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาที่มีความใกล้เคียงกัน ตลอดจนมีความพร้อมในเรื่องบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก จะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีขนาดเล็ก มีความขาดแคลนในด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน จึงส่งผลให้โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา บุญยอ (2548 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอภูเมษริก จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมแตกต่างกัน และโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามองคาย เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาด้านการจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านการพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความสมบูรณ์และมีความครอบคลุมในการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตลอดจนการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรหรือสภาพแวดล้อมของงานที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา โดยศึกษาจากตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ประสิทธิภาพในการสอนของครูผู้สอน วุฒิการศึกษาของครู สภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยหรืออิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการดำเนินงานบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ของครูในสถานศึกษา

2.3 ควรได้มีการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามองคาย เขต 3

2.4 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่มีสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน เพื่อค้นหาแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY